آینه

ایران

سرمقاله: «صنعت وارونه‌سازی خبر»؛ محمد نوری

با آنکه ماجرای تحریف و دستکاری در خبرهای هسته‌ای به‌شدت گریبانگیر تیم مذاکره‌کنندگان شده اما پایه‌های این حرکت در دوره مدیریت گذشته نهاده شد. اصحاب رسانه خوب به‌خاطر دارند که مدیریت هسته‌ای سابق مذاکره خود با گروه ۱+۵ را همراه یک سلسله‌ضوابط سختگیرانه بر مطبوعات پیش می‌برد. در آن مقطع مذاکرات هسته‌ای جزو اسرار و نوامیس نظام محسوب می‌شد و کسی امکان چون و چرا درباره نتیجه و عواقب آن را نداشت... در میدان مذاکره هسته‌ای با آنکه مخالفان دولت در جایگاه تماشاچی نشسته‌اند اما از ابزارها و امکان‌هایی برای پمپاژ و ایجاد هیاهو برخوردار هستند یا این ظرفیت را در خویش می‌بینند که در فاصله بازی مقدماتی یا فینال مشروعیت مجریان را به چالش بکشند. بنابراین چندان جای شگفتی نیست که حتی پیش از عزیمت ظریف و همکارانش به وین، تریبون‌داران این جریان بی‌پروا در سوت شکست دمیدند یا آنکه در پایان این مذاکرات سناریست مخالفان دولت در نوشتاری عجیب مدعی شد که شکستی در حد ناکامی جهان مسیحی از انتخاب پاپ در وین به‌وقوع پیوسته... اخیرا یک نویسنده انگلیسی تیترهای چند روزنامه و سایت زنجیره‌ای مخالفان دولت درباره مذاکرات هسته‌ای را دستمایه گزارش خود قرار داد و به زبان طنز تلخ نوشت که وارونه‌سازی و مونتاژ خبر به حرفه‌ای پررونق در بازار سیاست ایران تبدیل شده است.

اعتماد

یادداشت: «مردم دلواپس و منتقدان شادمان»؛ جواد دلیری

شاید کسی گمان نمی‌کرد «وقفه» طبیعی مذاکرات هسته‌ای در وین برخی چهره‌های سیاسی و منتقد داخلی را چنان شادمان کند که بی‌محابا از آنچه «بی‌نتیجه‌بودن مذاکرات» می‌خوانند «ابراز خشنودی» کنند، آنقدر که این خشنودی را بر زبان آورند یا از «مکافات توافق ژنو» نام ببرند و به دولت توصیه کنند که «اشتباهات فاحش توافقنامه ژنو» را بپذیرد... مذاکره و منطق دیپلماسی بدیلی جز قهر و خشونت ندارد جاده هیات بین‌الملل به‌ویژه در چهارراه تعادل ملت‌ها یا به تعامل و همکاری خواهد انجامید یا سر از خشونت و نزاع درآورده و بی‌شک ملت ما راه نخست را می‌جوید... آرزوی شکست مذاکرات هسته‌یی راه و روش سه گروه شده است، اپوزیسیون خارج‌نشین نظام، کاسبان تحریم و افراطیون جنگ‌طلب‌جهانی.

جمهوری اسلامی

سرمقاله: «اقتصاد و رفع موانع توافق هسته‌ای»

آنگونه که از شواهد و قرائن پیداست، باور عمومی و پیش‌بینی‌های قابل اتکا بر این است که این مذاکرات پیش از موعد توافق اولیه یعنی ۲۹تیرماه به نتیجه می‌رسد و طرف‌های مذاکره بر یک مخرج مشترک مورد رضایت، توافق می‌کنند. در این فضا باید فعالان سیاسی و اقتصادی داخلی هم این پیام را درک کنند که در آینده‌ای نه‌چندان‌دور شاهد ازبین‌رفتن موانع تبادلات سرمایه و کالا و... از مجاری شفاف و قانونی خواهیم بود و دوره سوءاستفاده از تحریم‌ها به پایان می‌رسد. بنابراین نباید از سنگ‌اندازی‌های کاسبان تحریم ناامید شد بلکه باید منافع ملی را پیگیری کرد.

رسالت

سرمقاله: «آیا مذاکرات به نتیجه می‌رسد؟» محمدکاظم انبارلویی

۱۱سال است وارد یک گفت‌وگوی تودرتو با غرب شده‌ایم... از آن زمان تاکنون یک نمایشنامه مضحک با بازیگرانی مضحک‌تر در عرصه دیپلماسی خارجی غرب با ایران کلید خورد که هنوز تماشاچیان خاص خود را دارد... آیا بهتر نبود رییس‌جمهور در نقد دیپلماسی خارجی کشور در دولت‌های نهم و دهم قدری محتاطانه حرف می‌زد و دستاوردهای هسته‌ای را ارزان در مذاکرات از دست نمی‌داد؟ ... چون نمی‌شود به غرب و به‌ویژه آمریکایی‌ها اعتماد کرد. لذا به نتایج هیچ مذاکره‌ای نباید خوشبین بود.

کیهان

سرمقاله: «جای قانون کجاست؟!»؛ احمد شفیعی‌پور

«اینترنت» و هر آنچه که از آن نشأت می‌گیرد، از قبیل پهنای باند، شبکه‌های اجتماعی و فیلترینگ گویی دغدغه جدی دولت را به خود اختصاص داده... در شرایط فعلی که تارنمای فیس‌بوک با طی پروسه‌ای قانونی فیلترشده است، استفاده وزرای محترم دولت از این شبکه فیلترشده، اقدامی مجرمانه بوده و تهییج مردم به استفاده از این شبکه‌های اجتماعی غیرقانونی نیز می‌تواند تحت عناوین حقوقی‌ای چون «معاونت در جرم» قابل پیگرد حقوقی باشد... اگر دکتر روحانی واقعا از وضعیت پهنای باند ناراضی هستند، به دستگاه‌های زیرمجموعه خود از جمله وزارت ارتباطات و شرکت ارتباطات زیرساخت دستور بدهند که از سود خود چشم‌پوشی نموده تا مردم از پهنای باند بالای اینترنت بهره‌مند گردند و شما هم از نگرانی به درآیید! ... سخنانی که با چاشنی‌کردن کلماتی مثل محافظه‌کاری و انحصارطلبی و استبداد و... هیجان را در مخاطبان به اوج می‌رساند! ... آنقدر مضحک است که به‌یقین گویندگان آن هم در دل به آن می‌خندند! چرا که کسانی این سخنان را می‌گویند که دهان یک ملت را برای نقد و طرح سخن درباره بزرگ‌ترین رخداد سیاست خارجی کشور یعنی توافق ژنو بسته‌اند و حتی اجازه یک مناظره علمی در دانشگاه را نمی‌دهند! کسانی این ادعا را می‌کنند که با ساخت یک فیلم مستند - که تماما برگرفته از اسناد مکتوب و تصویری آشکار و غیرمحرمانه است- برمی‌آشوبند و سخن از داغ و درفش و محاکمه می‌گویند! کسانی مدعی دلسوزی برای آزادی اطلاعات و جریان رسانه‌اند که منتقدان را بی‌سواد و بی‌شناسنامه می‌خوانند اخطار و هشدار و بستن سایت‌ها و روزنامه‌ها در ماه‌های نخست کاری این دولت گواه خوبی در صدق این سخنان است!

نقد تعریف «جرم سیاسی»

علی حامدتوسلی
عضو هیات‌مدیره
کانون وکلای دادگستری مرکز

بر اساس آنچه که در فضای مجازی منتشر شده است، در روز یکشنبه ۲۸ اردیبهشت کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس موفق شده تا ماده یک طرح «جرم سیاسی» را به تصویب برساند. در این رابطه ذکر چند نکته ضروری است.

نخست آنکه عبارت «جرم سیاسی» از ادبیات حقوقی اکثریت قریب‌به‌اتفاق ممالک توسعه‌یافته جهان سال‌ها حذف شده است. در برخی کشورها نیز «جرم سیاسی» و حد و مرز دقیق آن به‌وضوح در قوانین بیان شده است. کشور ما نه جزو گروه اول است و نه جزو گروه دوم. اگرچه از اواخر دهه ۷۰ خورشیدی تلاش جدی برای تعریف «جرم سیاسی» صورت گرفت اما مرتبا این تلاش‌ها به دلایلی عقیم ماند. ابتدا لایحه «جرم سیاسی» تهیه شده توسط دولت بی‌نتیجه ماند و لایحه «جرم سیاسی» تهیه شده توسط قوه‌قضاییه با سرنوشتی نامعلوم مواجه شد. در نهایت هم از سوی نمایندگان مجلس طرح «جرم سیاسی» تهیه شد. نکته دوم آنکه در رسانه‌ها تنها به تصویب ماده یک طرح «جرم سیاسی» اشاره شده که در آن آمده است: «هر یک از جرایم مصرح در ماده دو این قانون چنانچه با انگیزه اصلاح امور کشور علیه مدیریت و نهادهای سیاسی یا سیاست‌های داخلی یا خارجی کشور ارتکاب یابد بدون آنکه مرتکب قصد ضربه‌زدن به اصل نظام را داشته باشد، «جرم سیاسی» به‌شمار می‌رود.» با توجه به اینکه تنها ماده یک طرح مذکور تصویب شده و هنوز ماده ۲ آن که شاه‌کلید ماجراست، به تصویب نرسیده است، هر اظهارنظر حقوقی شتابزده و غیرواقع‌بینانه خواهد بود. اما درخصوص همین ماده اول می‌توان به یک نکته مهم اشاره کرد. برای آنکه فعل یا عملی را جرم بنامیم باید سه عنصر به‌صورت توامان وجود داشته باشد. عنصر اول را عنصر قانونی جرم می‌گویند، یعنی اینکه به آن موضوع در قانون اشاره شده باشد. عنصر دوم را عنصر مادی جرم می‌نامند، یعنی فعل یا ترک فعلی در عالم واقع به‌طور ملموس رخ داده باشد و عنصر سوم را عنصر معنوی و روانی جرم می‌نامند، یعنی آنکه فاعل عمل قصد و اراده‌ای مجرمانه و توام با سوءنیت داشته باشد. اما در تعریف ماده اول طرح «جرم سیاسی» «به انگیزه اصلاح امور کشور» اشاره شده است. چگونه ممکن است، اشخاصی که با چنین انگیزه مثبتی به فعل و ترک فعلی پرداخته باشند را مجرم دانست. چراکه وقتی سوءنیت و قصد مجرمانه‌ای در کار نباشد و علاوه بر آن مرتکب قصد اصلاح امور را داشته باشد، از اساس جرمی رخ نداده است. چراکه عنصر معنوی و روانی جرم وجود ندارد. با فقدان هر یک از عناصر سه‌گانه بیان شده، به‌طور کلی بحث جرم منتفی است. به‌همین خاطر به‌شخصه به‌عنوان یک حقوقدان بر این باورم که اگر می‌خواهیم جزو کشورهایی باقی بمانیم که همچنان جرمی تحت عنوان «جرم سیاسی» را در قوانین خود جای داده‌اند، باید هرچه سریع‌تر «جرم سیاسی» را تعریف کرده و این تعریف هم باید به‌گونه‌ای باشد که از منظر حقوقی فاقد هر نوع ایراد و اشکالی باشد. اینجانب اگرچه در انتظار رویت ماده دوم طرح مذکور هستم اما ماده اول آن را نیز فاقد ایراد نمی‌دانم.

عکس: Gettyimages

گزارش «شرق» از واکنش به تعریف جرم سیاسی در میان وکلا و حقوقدانان

تعریف «جرم سیاسی» شفاف نیست

جرم سیاسی «عطف به ماسبق» نمی‌شود

آمنه شیرافکن: جرم سیاسی بالاخره تعریف شد تا طلسم نگارش قانونی برای جرم سیاسی در کشور شکسته شود. اما با این حال کماکان نقدهایی به‌نحوه تعریف انجام‌شده از سوی کمیسیون قضایی مجلس مطرح است و با وجود تاکید نمایندگان مجلس بر فراجناحی‌بودن این تعریف، وکلا بر این باورند که ابهام در برخی واژه‌ها بدون شک به ضرر متهمان جرم سیاسی تمام خواهد شد.

همزمان با نگارش قانون برنامه چهارم توسعه، قوه‌قضاییه موظف به تدوین لایحه جرم سیاسی شد.

ماجرای تنظیم قانونی برای جرم سیاسی به دوران اصلاحات بازمی‌گشت و تلاش مجلس ششم برای تصویب طرحی که بتواند ساز و کار حقوقی برای رسیدگی به اعمال مجرمانه در قالب جرم سیاسی فراهم آورد. آن موقع شورای نگهبان با طرح مخالفت کرد و تلاش برای تدوین مباحث حقوقی درباره جرم سیاسی ناتمام ماند. حالا با گذشت یک دهه از آن تاریخ سخنگوی کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس از مصوب‌شدن تعریفی دقیق برای جرم سیاسی در کمیسیون متبوعش خبر داده.

محمدعلی اسفنانی به «شرق» می‌گوید: «چالش و پیچ و خم‌های پیش‌رو بسیار بود اما بالاخره توانستیم به تعریف مناسبی از جرم سیاسی در کمیسیون برسیم؛ تعریفی که هیچ‌گونه جناح‌بندی سیاسی در آن لحاظ نشده و تنها بر اساس ادبیات حقوقی تنظیم شده و امیدواریم که در آینده بتواند به برخی امور مبهم حقوقی سامان بخشد.» اسفنانی درباره تعریف به تصویب‌رسیده در کمیسیون قضایی مجلس به «شرق» چنین توضیح می‌دهد: «ماده یک طرح مورد نظر می‌گوید هر یک از جرایم مصرح در ماده دو این قانون چنانچه با انگیزه اصلاح امور کشور علیه مدیریت و نهادهای سیاسی یا سیاست‌های داخلی یا خارجی کشور ارتکاب یابد بدون آنکه مرتکب قصد ضربه‌زدن به اصل نظام را داشته باشد، جرم سیاسی به شمار می‌رود.»

نکته

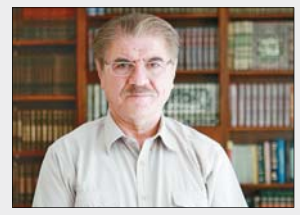

نیکبخت: وقتی از انگیزه فرد حرف می‌زنیم، چه کسی قرار است تشخیص دهد که انگیزه چه بوده، آیا صرف اقرار متهم در این پرونده کافی است یا اینکه دوباره تفسیر اقرار پیش می‌آید. کمیسیون قضایی به سمت تعاریف دقیق مصادیق رود، اگرنه هرچه ابهام بیشتر باشد، بدون شک این ابهام‌ها به ضرر متهمان چنین پرونده‌هایی خواهد بود

ابهام در تعریف جرم سیاسی

همین جمله انگیزه اصلاح موجب شده تا این ایده در اذهان عمومی شکل گیرد که هر اظهارنظر مصلحانه‌ای قرار است جرم سیاسی تلقی شود. سخنگوی کمیسیون قضایی مجلس در همین زمینه تاکید دارد: «ما در تعریف جرم سیاسی، جرم جدیدی را تعریف نکرده‌ایم بلکه اعمال مجرمانه‌ای را که قبلا در قانون شناخته شده بود به شرط اینکه با انگیزه سیاسی و بدون قصد ضربه‌زدن به اساس نظام باشد شامل تعریف جرم سیاسی کردیم. بنابراین همگان می‌توانند کماکان نقد مصلحانه خود را داشته باشند.» البته صالح نیکبخت، وکیل دادگستری به ابهام‌های مختلف در همین یکی، دو جمله مصوب کمیسیون اشاره دارد: «وقتی از انگیزه فرد حرف می‌زنیم، چه کسی قرار است تشخیص دهد که انگیزه چه بوده، آیا صرف اقرار متهم در این پرونده کافی است یا اینکه دوباره تفسیر اقرار پیش می‌آید. اینکه باید از متهم انگیزه‌خوانی شود، دیگر نکته مبهم این تعریف است. بهتر است کمیسیون قضایی به سمت تعاریف دقیق مصادیق رود، اگرنه هرچه ابهام بیشتر باشد، بدون شک این ابهام‌ها به ضرر متهمان چنین پرونده‌هایی خواهد بود.»

یک‌صدم درصد هم سیاسی کاری نشده است

اسفنانی با این حال می‌گوید: «در تعریف صورت گرفته مطلقا به اندازه یک‌صدم درصد هم مسایل جناحی و سیاسی تاثیری نداشته و تعریف جرم سیاسی در عین بی‌طرفی و تنها با تاکید بر اصول حقوقی و قضایی تعریف شده است.» او همچنین درباره اینکه تعریف مصادیق جرم سیاسی چه میزان زمان نیاز دارد و فکر می‌کنید طرح جرم سیاسی چه زمان به صحن علنی برسد نیز گفته که «بحث بر سر مصادیق به اندازه تعریف طولانی نخواهد شد. طرح نهایت تا یکی، دوماه آینده در کمیسیون نهایی شده و راهی صحن علنی خواهد شد.» او همچنین درباره پیشنهادهای قوه‌قضاییه می‌گوید: «برخی از پیشنهادهای ارایه شده از سوی قوه‌قضاییه در تعریف لحاظ شد و برخی دیگر نه. قوه‌قضاییه تعاریفی ارایه کرده بود که با تعریفی که کمیته ارایه داده بود، تفاوت‌هایی داشت. البته تفاوت‌ها خیلی چشمگیر نبود و در نهایت به تجمیعی از هر دو تعریف رسیدیم.»

نکته

محمدعلی اسفنانی: ماده یک طرح مورد نظر می‌گوید هر یک از جرایم مصرح در ماده دو این قانون چنانچه با انگیزه اصلاح امور کشور علیه مدیریت و نهادهای سیاسی یا سیاست‌های داخلی یا خارجی کشور ارتکاب یابد بدون آنکه مرتکب قصد ضربه‌زدن به اصل نظام را داشته باشد، جرم سیاسی به شمار می‌رود

بخشی از پیشنهاد قوه قضایی در تعریف لحاظ نشد

اسفنانی در ادامه درباره بخش‌های لحاظ نشده در تعریف جرم سیاسی نیز می‌گوید: «درباره تعریف جرم سیاسی، قوه‌قضاییه مطالب دیگری آورده بود که در تعریف نهایی لحاظ نشد. برای نمونه قوه‌قضاییه تاکید داشت که اگر جرم سیاسی با انگیزه علیه فرد هم باشد، موضوع باید جرم سیاسی شمرده شود اما کمیسیون تاکید داشت جرم سیاسی سلب آزادی‌های فردی را شامل نشده و بیشتر به نهادهای سیاسی مرتبط است. تاکید ما این بود که اعمال مجرمانه متوجه نهادهاست نه افراد عمومی جامعه.» اسفنانی در توضیح شرایط رسیدگی به این جمع‌بندی نیز می‌گوید: «رسیدن به این تعریف خیلی چالش‌برانگیز بود، اما خوشبختانه در آخرین جلسه‌های برگزارشده در کمیسیون، نظرات به هم نزدیک شده بود. در ابتدا وقتی نظر استادان دانشگاه را جویا شده بودیم، در مواردی نظر یک استاد ۱۸۰ درجه تفاوت داشت با تجمیع تعاریف.» اصل یکصدوشصت‌وهشتم قانون اساسی مقرر داشته «رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیات منصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیات منصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین می‌کند.» فقدان قوانین مصرح در مورد جرم سیاسی، این روزها مشکلاتی را برای بسیاری از زندانیان به وجود آورده، اما اسفنانی تاکید دارد که تصویب قانون جرم سیاسی عطف به ما سبق نمی‌شود.

برخورداری از برخی امکانات

متهمان و محکومان به جرایم سیاسی علاوه بر برخورداری از حقوقی که برای متهمان و محکومان عادی به موجب قوانین و مقررات پیش‌بینی شده حسب مورد از برخی امتیازات بهره‌مند خواهند شد. چنانچه در متن طرح جرم سیاسی آمده علاوه بر «مجزا بودن محل نگهداری در مدت بازداشت و حبس از مجرمان عادی»، این زندانیان از «ممنوعیت وادار کردن به پوشیدن لباس زندان یا کار اجباری در طول دوران بازداشت یا حبس» برخوردار بوده و موضوع «ممنوعیت دستبندزدن» برای آنها لحاظ خواهد شد. همچنین «ممنوعیت اجرای احکام ناظر به تکرار جرم»، «غیرقابل استردادبودن مجرمان سیاسی»، «ممنوعیت بازداشت و حبس به صورت انفرادی»، «حق ملاقات و مکاتبه مستمر با بستگان و آشنایان در طول مدت حبس» و «حق دسترسی به کتب، نشریات، رادیو و تلویزیون در طول مدت حبس» برای زندانیان سیاسی اعمال خواهد شد. طرح جرم سیاسی تا یکی، دو ماه آینده از کمیسیون قضایی راهی هیات‌رییسه خواهد شد و در نوبت صحن قرار خواهد گرفت.

سال ۱۳۸۳

بررسی لایحه جرم سیاسی

اسماعیل شوشتری وزیر دادگستری وقت در شهریور ۱۳۸۳ در مورد لایحه جرم سیاسی گفت: قانون اساسی، جرم سیاسی را پیش‌بینی و نحوه تشکیل دادگاه مطبوعاتی و سیاسی را روشن کرده و تعریف این جرایم را برعهده قانون گذاشته است که این موضوع در دوره آقای یزدی به مجلس رفت و مجلس طرحی را در دستور کار خود قرار داد ولی به نتیجه نهایی نرسید. موضع ما این است که لایحه جرم سیاسی را مجددا بررسی و بازنگری کنیم سپس برای تصویب به مجلس ارایه دهیم.

سال ۱۳۸۴

آغاز بررسی لایحه جرم سیاسی در قوه‌قضاییه

یک‌سال بعد یعنی در دی‌ماه ۱۳۸۴ اعضای کمیسیون سیاست خارجی و امنیت‌ملی مجلس هفتم با آیت‌الله شاهرودی ریاست وقت قوه‌قضاییه درخصوص لایحه جرم سیاسی گفت‌وگو کردند. نمایندگان خواستار ارایه لایحه جرم سیاسی به مجلس شورای اسلامی شدند که هاشمی شاهرودی اعلام کرد: این لایحه اکنون به مجمع‌تشخیص‌مصلحت‌نظام برای طرح در جلسه علنی مجمع و بررسی زوایای مختلف آن ارجاع شده است و قوه‌قضاییه آمادگی دارد که این لایحه را به مجلس تقدیم کند.

سال ۱۳۸۵

لایحه جرم سیاسی به‌زودی به دولت ارایه می‌شود

یک‌سال بعد در اردیبهشت سال ۱۳۸۵ مرحوم جمال کریمی‌راد سخنگوی وقت قوه‌قضاییه گفت: لایحه‌جرم سیاسی که رویکردی قانونی دارد در حال طی‌کردن مراحل نهایی خود در قوه‌قضاییه بوده و به‌زودی به دولت ارایه می‌شود. با این حال بررسی و تدوین لایحه جرم سیاسی در سال ۸۵ هم راه به‌جایی نبرد تا متهمانی که به جرم‌سیاسی دستگیر شده بودند کماکان در انتظار تدوین قوانین در حوزه جرم سیاسی باشند.

سال ۱۳۸۷

تصویب لایحه جرم سیاسی در قوه‌قضاییه

در روزهای آخر ریاست آیت‌الله شاهرودی در قوه‌قضاییه و در ادامه بررسی لایحه قانون مجازات اسلامی، ماده ۴ این لایحه با موضوع «جرم سیاسی» در جلسه مسوولان عالی قضایی به سرانجام رسید و تصویب شد. براساس ماده ۴ هریک از اعمال زیر چنانچه با قصد مخالفت با نظام جمهوری اسلامی ایران انجام شود و متضمن خشونت نباشد جرم سیاسی محسوب و مرتکب به حبس از شش ماه تا دو سال یا اجبار به اقامت در محل معین یا منع از اقامت در محل معین از دو تا سه سال و محرومیت از حقوق اجتماعی به مدت پنج سال محکوم خواهد شد.

سال ۱۳۸۹

تدوین لایحه جدید جرم سیاسی در قوه‌قضاییه

انتظار می‌رفت دیگر مشکل جرم سیاسی برطرف و مجلس آن را تصویب کند ولی در آبان ۸۹ آیت‌الله صادق آملی لاریجانی رییس قوه‌قضاییه گفت: طرحی درخصوص جرم سیاسی سال‌هاست که در مجلس مسکوت مانده که امکان اصلاح و پیگیری دارد، اما قوه‌قضاییه نیز آماده است تا لایحه جدیدی را تدوین و جهت تصویب به دولت و مجلس ارسال کند. به این ترتیب تلاش برای تعریف جرم سیاسی وارد مرحله تازه‌ای شد.

سال ۱۳۸۹

لایحه جرم سیاسی به زودی تقدیم مجلس می‌شود

معاونت حقوقی قوه‌قضاییه در حال ادامه بررسی لایحه جرم سیاسی است. این معاونت با دعوت از برخی استادان دانشگاه و چهره‌های اندیشمند خارج از قوه‌قضاییه، لایحه جامع و کاملی را برای جرم سیاسی، تعاریف، اشکال و مجازات‌های آن در دست تدوین دارد که امیدواریم به زودی این لایحه به مجلس تقدیم شود. این پاسخی است که غلامحسین محسنی‌اژه‌ای سخنگوی قوه‌قضاییه در آذرماه سال ۱۳۸۹ اعلام کرد.

ادامه از صفحه اول

«بهشت‌آباد» و کار کارشناسی

۳- قیاس تونل لاینینگ‌نشده کوهرنگ با تکنولوژی حفاری ۷۰ سال پیش با تونل بهشت‌آباد قیاس مع‌الفارق است. در خود تونل کوهرنگ نیز آنجا که عملیات لاینینگ تونل تکمیل شده چشمه‌ها احیا شده‌اند. در تونل بهشت‌آباد ۵۶ کیلومتر از مسیر ۶۵ کیلومتری تونل در سنگ‌های مارن آهکی، مارنی و آذرین عبور می‌کند که از نظر زمین‌شناسی مهندسی آب‌بند است.

۴- منبع تغذیه بسیاری از چاه‌ها و قنوات مسیر تونل لایه‌های آبدار آبرفتی است که یافته‌های هیدروژئولوژیکی و اکتشافات زمین‌شناسی و حتی تجربیات کشاورزان محلی بر آبدارنبودن سنگ بستر نفوذناپذیری که تونل از عمق ۴۰۰ متری زیر آن عبور می‌کند گواهی می‌دهند و همه کارشناسان بر این واقعیت اتفاق نظر دارند که تونل مطلقا بر چاه‌ها و قنوات آبرفتی تاثیر ندارد.

۵- منشا بسیاری از چشمه‌های مسیر تونل، از جمله چشمه فرخشهر در اثر تماس سنگ‌های آهکی سطحی با سنگ‌های مارن آهکی است. تونل بهشت‌آباد از عمق ۵۰۰ متری در سنگ‌های آب‌بند زیر آن عبور می‌کند؛ بنابراین مطلقا تاثیری بر آبدهی آنها ندارد.

۶- در عبور تونل بهشت‌آباد از نواحی تاثیرگذار بر چشمه‌ها به دلیل استفاده از دستگاه‌های حفاری سپردار D.S.TBM با سگمنت‌های یونیورسال با قابلیت نوار آب‌بند، آب‌بندی کامل تونل تضمین می‌شود. تجربه تونل‌های موفق انتقال آب و قطار شهری با آب‌بندی کامل در کشورهای مختلف تاییدی بر آب‌بندی کامل تونل بهشت‌آباد و عدم تاثیرگذاری آن بر چشمه‌ها و آبخوان‌هااست.

۷- جناب آقای وزیر! کنارگذاشتن تونل بهشت‌آباد و درپیش‌گرفتن خط لوله و پمپاژ با ارتفاع ۷۰۰ متر توجیه اقتصادی ندارد و ضربه به اقتصاد ملی است. این اقدام هزینه بهره‌برداری هر مترمکعب را از کمتر از صدریال در تونل به شش‌هزارو۵۰۰ ریال به نرخ سال ۱۳۹۳ افزایش می‌دهد. هزینه سرمایه‌گذاری خط لوله و پمپاژ ۳۰ درصد بیشتر از هزینه سرمایه‌گذاری تونل و قیمت تمام‌شده آب با خط لوله و پمپاژ سه‌برابر قیمت تمام‌شده انتقال آب با تونل است. جناب آقای وزیر! ۶۵ برابرکردن هزینه بهره‌برداری هر مترمکعب آب و سه‌برابرکردن قیمت تمام‌شده آب چه توجیهی دارد؟ بدیهی است چنین اقدامی کاملا در مقابله با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی قرار دارد.

۸- جنابعالی به پروژه‌های موفق انتقال آب با خط لوله و پمپاژ، از جمله پروژه‌های مشهد، کاشان و یزد اشاره داشته‌اید شک نیست در مواردی که امکان انتقال آب به‌صورت ثقلی وجود نداشته باشد قطعا تنها راه انتقال آب پمپاژ خواهد بود ولی باید اذعان کرد در تمامی پروژه‌های مورد اشاره، هزینه‌های کلان بهره‌برداری با یارانه دولتی و از بودجه عمومی پرداخت می‌شود. در شرایطی که امکان انتقال ثقلی آب از طریق تونل بهشت‌آباد یا گوکان وجود دارد منطق اقتصادی و منافع ملی حکم می‌کند این راه برگزیده شود.

۹- مشکلات اجتماعی خط لوله و پمپاژ در عبور از ۵۰ شهر و روستای استان چهارمحال‌وبختیاری آنچنان عظیم است که انتقال آب با خط لوله و پمپاژ را غیرعملی و غیرمنطقی می‌کند. در شرایطی که ناتوانی وزارت متبوع شما در صیانت از حقوق حقابه‌داران چندصدساله از آب زاینده‌رود در برابر برداشت‌های بی‌رویه، آنان را از حقوق مسلم خود محروم کرده است و نیز مخالفت‌ها با طرح تامین کمبود آب شرب اصفهان (تونل گلاب۲) که به تایید وزارت نیرو نیز رسیده است چه تضمینی وجود دارد خط لوله مورد نظر جنابعالی با سرنوشتی بدتر از آن دچار نشود؟

۱۰- جناب آقای وزیر! مصالح ملی ایجاب می‌کند، امور در مدار کارشناسی به پیش برده شود. اجازه ندهید خط لوله انتقال آب بهشت‌آباد بستر جدیدی برای چالش‌های اجتماعی آینده باشد. اجازه ندهید تصمیم سرنوشت‌ساز امروز وزارت متبوع شما زمینه‌ساز تبدیل پروژه تونل بهشت‌آباد با کمترین قیمت تمام‌شده آب و بدون مشکلات اجتماعی آتی به طرح غیراقتصادی خط لوله و پمپاژ که زمینه‌ساز چالش‌های اجتماعی خواهد شد.

۱۱- در محضر جنابعالی زمان کمتر اجرای خط لوله و پمپاژ را برای توجیه آن مطرح کرده‌اند. لازم است به اطلاع برساند که مسیر بحرانی پروژه مصوب انتقال آب بهشت‌آباد در درجه نخست تامین مالی آن و در وهله بعد سد بتنی دوقوسی است. اجرای تونل در قرارداد پیمانکار هفت سال است که با توجه به تجربیات کشوری و جهانی متعدد در مدت مقرر انجام‌شدنی است. اجرای ۸۵ کیلومتر تونل در چین در مدت ۶۰ ماه، اجرای ۵۲ کیلومتر تونل زیر دریای مانش در مدت ۸۴ ماه، اجرای ۱۰ کیلومتر تونل «گلاب ۱» در مدت ۲۴ ماه، اجرای ۳۰ کیلومتر تونل انتقال آب کرج در مدت ۴۸ ماه و صدها نمونه دیگر، نشان‌دهنده این واقعیت است که با سه دستگاه TBM پیشرفته با قابلیت حفاری هزارو۲۰۰ متر در ماه تونل بهشت‌آباد در مدت پنج تاهفت سال قابل اجراست.

۱۲- چنانچه جنابعالی بر انتقال آب بهشت‌آباد با خط لوله و پمپاژ اصرار دارید، استان اصفهان به‌جای انتقال آب بهشت‌آباد پیشنهاد انتقال آب‌های خروجی از استان اصفهان به وسیله تونل گوکان و انتقال آب از شهرستان سمیرم را دارد. انتقال آب از طریق تونل گوکان و از شهرستان سمیرم مسلما از انتقال آب بهشت‌آباد با خط لوله و پمپاژ مورد نظر جنابعالی چه به لحاظ اقتصادی و چه به لحاظ اجتماعی موجه‌تر است. اگرچه اعتقاد داریم انتقال آب بهشت‌آباد با تونل از نظر اقتصادی و اجتماعی همچنان برترین گزینه انتقال آب به حوضه زاینده‌رود است.